

KOMISJA EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 25.7.2017 r.
C(2017) 5212 final

Szanowny Panie Przewodniczący!

Komisja pragnie podziękować Sejmowi RP za przedstawienie uzasadnionej opinii na temat wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej (wersja przekształcona) [COM(2016) 861 final] oraz wniosku dotyczącego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wewnętrznego rynku energii elektrycznej (wersja przekształcona) [COM(2016) 864 final].

Wnioski te stanowią część pakietu ambitnych środków zatytułowanego „Czysta energia dla wszystkich Europejczyków” przyjętego przez Komisję, aby ustanowić stabilne oraz ukierunkowane na przyszłość ramy regulacyjne, które pozwolą nam sprostać nadchodzącym wyzwaniom w zakresie energii. Środki zawarte w pakiecie dotyczą trzech głównych celów: przyznania priorytetowego znaczenia efektywności energetycznej, osiągnięcia pozycji światowego lidera w dziedzinie energii odnawialnej oraz zapewnienia konsumentom uczciwej oferty.

Komisja bardzo poważnie traktuje obawy wyrażone przez Senat w uzasadnionej opinii. Komisja uważa jednak, że zaproponowane zmiany do dyrektywy oraz rozporządzenia są niezbędne do osiągnięcia celu w postaci zintegrowanego rynku energii elektrycznej UE, a jego osiągnięcie (pod względem prawnym i praktycznym) nie może nastąpić w równie skuteczny sposób na poziomie krajowym. Materiały faktograficzne wskazują, że oddzielne podejścia krajowe spowodowały opóźnienia wdrożenia wewnętrznego rynku energii, co skutkowało nieoptymalnymi i niespójnymi środkami regulacyjnymi, zbędnym powielaniem ingerencji i opóźnieniami w usuwaniu nieskutecznych mechanizmów rynkowych.

Dlatego też wnioski mają na celu ulepszenie ram współpracy transgranicznej. Krajowe interwencje w politykę w sektorze energii elektrycznej mają bezpośredni wpływ na sąsiadujące państwa członkowskie. Co więcej, wpływ ten jest obecnie większy niż kiedyś, ponieważ rosnący obrót transgraniczny, rozpowszechnienie się wytwarzania rozproszonego i zwiększony udział konsumentów przyczyniają się do powstawania większej ilości skutków ubocznych na innych rynkach. W przeważającej części Unii Europejskiej sieci energii elektrycznej są ze sobą blisko powiązane, przy czym duże obszary synchroniczne działają z wykorzystaniem identycznych częstotliwości, a podstawowe zadania dotyczące pracy systemu

*Sz. P. Stanisław KARCZEWSKI
Marszałek Senatu
ul. Wiejska 6
PL – 00-902 WARSZAWA*

zależą od skutecznej współpracy transgranicznej, co prowadzi do wzajemnych zależności strukturalnych oraz bezpośredniego wpływu środków krajowych na większe obszary. Żadne państwo członkowskie nie jest w stanie działać skutecznie samo, a efekty zewnętrzne jednostronnych działań są ważniejsze niż kiedyś.

Jeżeli chodzi o proponowane rozporządzenie, Komisja odnotowuje stwierdzenie Senatu zawarte w uzasadnionej opinii dotyczące tego, że obowiązek uwzględnienia handlu transgranicznego w wewnętrznych rynkach energii jest niezgodny z zasadą pomocniczości. Komisja pragnie podkreślić, że niedyskryminacja oraz równe traktowanie handlu transgranicznego stanowią podstawową zasadę wszystkich przepisów w zakresie rynku wewnętrznego, zapisaną również bezpośrednio w Traktatach oraz w stałej praktyce Komisji i orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości. Odnosi się to w równym stopniu do dziedziny energii elektrycznej. Bez pełnego udziału handlu transgranicznego w wewnętrznych rynkach energii nie może być mowy o dobrze funkcjonującym rynku energii. Komisja jest zatem przekonana, że zapewnienie równego dostępu do rynku uczestnikom rynku we wszystkich państwach członkowskich stanowi podstawowy warunek sukcesu unii energetycznej.

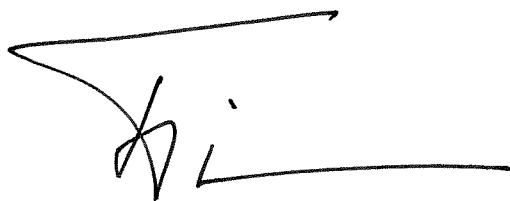
Na tej podstawie Komisja uważa, że we wnioskach w pełni respektuje się zasadę pomocniczości.

W odpowiedzi na szczegółowe komentarze zawarte w uzasadnionych opiniach, które odnoszą się także do znacznych części wniosku, Komisja pragnie odesłać Senat do załącznika do niniejszego pisma.

Kwestie poruszone w niniejszej odpowiedzi opierają się na wstępnych wnioskach przyjętych przez Komisję, które znajdują się obecnie na etapie procesu legislacyjnego z udziałem Parlamentu Europejskiego i Rady. Komisja ma nadzieję, że w najbliższej przyszłości współstawodawcy dojdą do porozumienia.

Komisja ma nadzieję, że wyjaśnienia zawarte w niniejszym piśmie rozwieją wątpliwości przedstawione przez Senat oraz liczy na dalszy dialog polityczny w przyszłości.

Z poważaniem

*Frans Timmermans
Pierwszy Wiceprzewodniczący*

*Miguel Arias Cañete
Członek Komisji*

ZAŁĄCZNIK

Komisja dokładnie rozważyła poszczególne kwestie poruszone przez Senat w swojej uzasadnionej opinii i pragnie przedstawić następujące wyjaśnienia.

1. Koszyk energetyczny

Komisja przykłada szczególną wagę do pełnego przestrzegania Traktatów, a w tym zawartych w nich przepisów dotyczących podziału kompetencji. Art. 4 ust. 2 oraz art. 194 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej przewidują, że dziedzina energetyki należy do kompetencji dzielonych pomiędzy Unią a państwami członkowskimi, co pozwala Unii przyjmować wiążące przepisy oraz zapewnia państwom członkowskim kompetencję w zakresie, w jakim Unia nie wykonała swojej kompetencji.

Art. 194 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) przewiduje, że bez uszczerbku dla wspierania efektywności energetycznej i oszczędności energii, jak również rozwoju nowych i odnawialnych form energii, środki UE nie naruszają prawa państwa członkowskiego do określania warunków wykorzystania jego zasobów energetycznych, wyboru między różnymi źródłami energii i ogólnej struktury jego zapotrzebowania w energię. Obydwa omawiane wnioski spełniają te wymogi. Żadne z ich postanowień nie wymaga ani nie uniemożliwia korzystania z określonych technologii wytwarzania na rynku wewnętrznym. W przypadkach, gdy wnioski przewidują wymogi lub warunki związane z technologią (jak np. dysponowanie priorytetowe lub emisje CO₂), wymogi te są związane z dodatkowymi interwencjami na rynku, które muszą być zgodne z ustalonymi celami uznanymi za wiążące na szczeblu europejskim i które powinny unikać blokady technologicznej.

2. Ograniczenia emisji w mechanizmach zdolności wytwórczych

Komisja jest w pełni świadoma roli węgla w polskiej gospodarce oraz jego wymiaru społecznego. Proponowane rozporządzenie nie ograniczy ani nie zabroni budowy i eksploatacji elektrowni opalanych węglem. Ma ono jednak na celu unikanie udzielania dotacji elektrowniom, których emisje przekraczają 550g CO₂/kWh w kontekście mechanizmów zdolności wytwórczych. Europejski Bank Inwestycyjny przyjmuje identyczną zasadę w swoich kryteriach udzielania pożyczek w dziedzinie energetyki opublikowanych w lipcu 2013 r., które stosuje jako obowiązującą normę emisji dla projektów dotyczących wytwarzania energii z paliw kopalnych.

Zgodnie z duchem porozumienia paryskiego ograniczenia te mają na celu wspomóc stopniowy proces dekarbonizacji w europejskim sektorze energii elektrycznej. Pakiet „Czysta energia dla wszystkich Europejczyków” proponuje zatem nie przyznawać dotacji zachęcających do budowy nowych elektrowni wytwarzających energię z paliw kopalnych, których emisje przekraczają 550g CO₂/kWh. Tego typu dotacje zwiększają również ryzyko uzależnienia się państw członkowskich od technologii, które nie są zgodne z celami w zakresie dekarbonizacji. W rozporządzeniu proponuje się również pięcioletni okres przejściowy dla

istniejących elektrowni. Celem okresu przejściowego jest umożliwienie państwom członkowskim dostosowania się do nowych przepisów przy jednoczesnym zapewnieniu bezpieczeństwa dostaw energii oraz zbliżenie się do zdolności wytwórczych bardziej przyjaznych dla klimatu, lepszych połączeń wzajemnych i regulacji zapotrzebowania.

Nowa struktura rynku energii elektrycznej wyznacza ramy dla mechanizmów zdolności wytwórczych, które opierają się na szerszej ocenie wystarczalności na poziomie europejskim oraz udziale transgranicznym. Proponowane rozporządzenie w sprawie gotowości na wypadek ryzyka¹ zapewniłoby współpracę państw członkowskich w zakresie zapobiegania sytuacjom kryzysu energetycznego oraz zarządzania nimi, jak również udzielania sobie nawzajem potrzebnego wsparcia.

3. Regionalne centra operacyjne

Problemy, z jakimi w średnim i długim terminie będzie musiał zmierzyć się unijny system energetyczny, dotyczą całej Europy. Rozwiązanie ich w optymalny sposób nie jest możliwe na poziomie indywidualnych operatorów systemów przesyłowych, przez co obowiązujące ramy prawne nie odpowiadają realiom dynamizmu i zmienności, jakie będą cechować przyszły system elektroenergetyczny. Ulepszenie koordynacji regionalnej stanowi zatem szczególnie ważny element opracowania przyszłej struktury rynku.

Aby uniknąć nieskutecznych rozwiązań wprowadzanych z powodu braku porozumienia między operatorami systemów przesyłowych, konieczna jest obecność niezależnej jednostki regionalnej, działającej w interesie całego regionu.

Komisja jest przekonana, że regionalne centra operacyjne wzmocnią bezpieczeństwo dostaw energii, ponieważ zapewnią one lepszą koordynację. Po pierwsze, funkcje, w odniesieniu do których regionalne centra operacyjne będą posiadać uprawnienia do podejmowania decyzji, będą wykonywane w przedziałach czasowych dnia następnego i dnia bieżącego. Funkcje te wykluczają zatem pracę systemu w czasie rzeczywistym. Po drugie, proponowane przekształcenie rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej wymaga aktywnego uczestnictwa operatorów systemów przesyłowych z danego regionu pracy systemu. Po trzecie, „wspólna procedura decyzyjna” zawarta we wniosku określa szereg gwarancji, takich jak umożliwienie regionalnym centrom operacyjnym przeglądu decyzji, jeżeli operatorzy systemów przesyłowych z danego regionu wyrażą obawy na jej temat.

Należy również zauważyć, że obowiązujące przepisy wymagają już koordynacji pomiędzy operatorami systemów przemysłowych odnośnie do prawie wszystkich zadań regionalnych centr operacyjnych. Wniosek obejmuje jedynie nieliczne kwestie, o których decydują regionalne centra operacyjne. Decyzje te są niezbędne, aby umożliwić obecność niezależnej jednostki regionalnej, działającej w interesie całego regionu. Jak wyjaśniono powyżej, żadna z decyzji nie jest sprzeczna z podstawową działalnością operatorów systemów przesyłowych związaną z bezpieczeństwem systemu. Wszystkie decyzje dotyczą koordynacji kwestii, które mogą zostać uzgodnione na kilka tygodni lub miesięcy przed podjęciem faktycznych działań.

¹ COM(2016) 862 final.

Komisja w pełni rozumie potrzebę jasnego określenia obowiązków, a w tym odpowiedzialności prawnej, i uważa, że jest to zapewnione we wniosku.